

Adventní věnec

Na počátku bylo kolo...

aneb historie adventního věnce.

Zvyk používání adventního věnce je starý přibližně 170 let. První adventní věnec měl podobu dřevěného kola od vozu. Jeho dějiny nás vedou do nejnižších sociálních vrstev obyvatel Hamburku minulého století, přesněji do *Záchranného ústavu pro opuštěné děti*. Byla to slámou pokrytá ratejna, chatrč na zapadlém okraji města. Zde pracoval tehdy Johann Heinrich Wichern, mladý pedagog a později zakladatel *Vnitřní misie*, který v Göttingenu a v Berlíně studoval teologii.

V r. 1839 poprvé zavěsil tento kněz před Vánoce od stropu dřevěný kruh se svícemi. Celkem po obvodu kruhu bylo 23 svící, 4 velké bílé a 19 malých červených, na každý den do Štědrého dne. Denně během krátké pobožnosti, nejprve v polední přestávce a později za svítání, byla zapálena jedna svíce. V r. 1851 byla poprvé vyzdobena celá jídelna tohoto útulku jedlovými větvíčkami, stejně tak byl zdoben i věnec. Tento předvánoční zvyk se šířil velmi rychle. Poprvé měli adventní věnec v kostele v Cáchách, měl však pouze 4 svíce.

Později se adventní věnec objevil v protestantském prostředí na severu země, potom v sousedních zemích. V našem století se objevuje tento zvyk v jižní – katolické části Německa. Pomocí emigrantů se dostal adventní věnec až do Severní a Jižní Ameriky.

Kruhová podoba věnce symbolizuje ustavičnou cestu slunce a zároveň i věčnost. Krátké dny v prosinci před drsnými nocemi jsou nejtmaějšími v roce. Je to čas bludiček, skřítků a bílých paní, jejichž návštěva, jak se věřilo, zaručila velkou úrodu pro příští rok. Věnce, které byly v oknech obydlí a dvorců, měly ukázat na cestu těmto bytostem. A od těchto světél až k adventnímu věnci, který ohlašuje blízké narození Krista, je už jen krátká cesta. Adventní věnec, jak se domníváme, je nejspíš opakování jednoho starého zimního zvyku. Tento zvyk se vrací tak jako mnoho jiných zpět ke kouzlu kruhu a stojí jako symbol pro přírodní sílu. Zelené větve byly v předkřesťanské době přinášeny do domů a chatrčí. Vonící větve jedlí, jak se věřilo, sloužily přátelským lesním duchům jako útočiště a věnce ze slámy měly přinášet požehnání, odrážet zlé duchy. Proto se také obvazovaly zlatými stuhami, znamením slunce.

Tradiční barva adventního věnce je červená a zelená. Červená upomíná na krev Kristovu prolitou za spásu světa, spolu se zelenou pak symbolizují život. Jako ozdoba se používají také jablčka, od času ráje jsou plody života – kulaté jako věnec sám a dobré jako Boží přízeň.

www.pastorace.cz

Prameny, odkazy

Luke T. Johnson – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina;

Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Chalupa – www.biblickedilo.cz

1. neděle adventní – cyklus A

28. listopadu 2010

³⁷Ježíš řekl svým učedníkům: „Když přijde Syn člověka, bude to právě tak jako v době Noemově: ³⁸Jako totiž v době před potopou lidé jedli a pili, ženili se a vdávali až do dne, kdy Noe vstoupil do archy, ³⁹a nic netušili, až přišla potopa a všechny zachvátila, právě tak to bude, až přijde Syn člověka. ⁴⁰Tehdy budou dva na poli, jeden z nich bude vzat, druhý ponechán; ⁴¹dvě budou mlít na obilném mlýnku: jedna bude vzata, druhá ponechána. ⁴²Bděte tedy, protože nevíte, který den vás Pán přijde. ⁴³Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční hodinu přijde zloděj, jistě by byl vzhůru a nedovolil by mu prokopat se do domu. ⁴⁴Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“

Mt 24,37–44

Úvod k meditaci

Termín Vánoc, 25. prosince, kdy slavíme Ježíšovo narození, je nám jasný. Co však nevíme, je doba, kdy Pán přijde podruhé ve své slávě. On nás ale nenechává zcela v nejistotách, jeho slovo nás učí, abychom byli připraveni v každou chvíli, což vede k tomu, aby každá chvíle našeho života byla smysluplně prožitá. Jakou vnitřní touhu mám na začátku adventu? Mohu prosit Pána, aby tento čas před Vánoci byl plný požehnání a vnitřní bdělosti. Tím může být náš život mnohem bohatší.

Výklad biblického textu

Kontext: V době adventní jsou evangelia vybrána nikoli v časové posloupnosti, ale aby vyjádřila podstatná témata spojená s adventem. Navíc je třeba připomenout, že dnešním dnem zahajujeme nedělní cyklus A, což znamená, že ve velké většině jsou pro neděli vybrány texty z evangelia Matoušova. Evangelium této neděle je převzato z tzv. *apokalyptické řeči* (Mt 24–25), konkrétněji dnešní Ježíšova slova představují takzvanou *malou apokalypsu*, která je zároveň v Matoušově evangeliu posledním Ježíšovým vystoupením na veřejnosti. O hodině a dni druhého Ježíšova příchodu neví nikdo (v. 36), proto je třeba vytrvale bdít v očekávání: Pán může přijít kdykoliv!

**T ý d e n
s B o ž í m
s l o v e m**

1. čtení:

Iz 2,1-5

2. čtení:

Řím 13,11-14

Evangelium:

Mt 24,37-44

Srovnání:

L 17,26-35

Gn 6,9-7,24

2P 3,6

Mk 13,35

L 12,39

1Te 5,2

2P 3,10

Zj 3,3; 16,15

Mt 25,13

Mk 13,33

L 12,40

³⁷ **právě tak jako v době Noemově:** Smyslem srovnání mezi dny Noemovými a příchodem Syna člověka je neočekávanost. Potopa byla něčím nepředvídaným a její dynamika kontrastuje s bezstarostností předchozích časů.

⁴⁰ **jeden z nich bude vzat, druhý ponechán:** Dva dělají jakoby totéž (pracují na poli, melou obilí), ale neznamená to, že oba směřují k Božímu království. Vnější pohled může klamat. Bylo by zrádné odvolávat se nato, že druzí také tak jednají a starají se jen o běžné banální věci bez zaměření na věčnost.

⁴³ **jistě by byl vzhůru:** Na příkladu hospodáře je zde výzva k ostrážitosti, bdělosti. Svátý Pavel tuto bdělost potvrzuje ve svém listu Římanům: *Víte přece, co znamená tento čas: už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili* (Řím 13,11).

⁴⁴ **Proto i vy buďte připraveni:** Připravenost a bdělost má být jistě aktivní, tedy stále hledat a naplňovat to, co je podle Božích záměrů. Paradox s příkladem zloděje a s připraveností spočívá ještě v tom, že Pán přichází znenadání, jako zloděj, ale nikoli, aby nás okradl, ale aby nás obohatil. Je na nás, abychom byli ve střehu a v běžných událostech dne – v autobuse, v práci, při hře s dětmi, u televize, při setkání... – jsme dokázali přijmout, co nám nabízí.

K tématu

Jeden muž každý den poctivě vystupoval na vrchol hory. Dělal to tak už od svého mládí. Několik dní před jeho smrtí ho navštívil kněz. Když vstoupil do místnosti, viděl, že má u lůžka prázdnou židli. Zeptal se starce, zda u něho byl někdo na návštěvě. Ten se usmál: „Na tu židli si vždycky posadím Ježíše, a pak si spolu povídáme.“ Kněze to přivedlo do rozpaků, a tak mu muž podal vysvětlení: „Jeden přítel mi před mnoha lety řekl, že modlitba je prostě rozhovor s dobrým přítelem. A tak každý den vysunu židli, pozvu Ježíše, aby se posadil a pak si spolu povídáme.“ O několik dní později přišla dcera tohoto muže za knězem, aby mu oznámila, že její otec právě zemřel. „Zdál se mi tak spokojený a klidný,“ řekla. „Všimla jsem si při tom něčeho podivného. Hlavu neměl na polštáři, ale na prázdné židli vedle postele.“

Max Lucado – Potlesk nebes

Další texty v týdnu

Po: Iz 4,2-6; Mt 8,5-11

Út: Řím 10,9-18; Mt 4,18-22

St: Iz 25,6-10a; Mt 15,29-37

Čt: Iz 26,1-6; Mt 7,21.24-27

Pá: Iz 29,17-24; Mt 9,27-31

So: Iz 30,19-21.23-26; Mt 9,35-10,1.5-8

Mnozí se ohlížejí do minulosti, místo aby hleděli kupředu na smrt jako na cíl. Všichni politujeme mladého člověka, který ustrnul ve třiceti letech ve fázi dětství a je infantilní – a přitom naše společnost obdivuje dříve narozené jedince, kteří vypadají mladistvě a také se tak chovají. Jung považuje oba typy za *zvrácené, nestylové a psychologicky nepřirozené. Mladý člověk, který nebojuje a nevíteží, promarnil to nejlepší ze svého mládí – a starý, který neumí naslouchat tajemství potoka šumícího z vrcholku do údolí, existuje beze smyslu: stal se duchovní mumií, která není ničím jiným než zkamenělou minulostí. Takový člověk stojí stranou života, mechanicky se opakuje jako stroj, a proto vede zcela stereotypní způsob života. Co je to za kulturu, která potřebuje takové postavy?*

Typickým projevem strachu z očekávaného stárání je lpění na době mládí. Jung se ptá: *Kdo by neznal ty dojemné starce, kteří se stále znovu a znovu musí zahřívát vzpomínkami na svá studentská léta a ožijí pouze vzpomínkou na doby své „homérické“ slávy – což není nic jiného než staromilství.*

Místo aby se připravoval na proces svého stárnutí, stává se člověk *věčně mladým*. Právě osvícenosti se žádá od člověka v druhé polovině života.

Současná generace středního věku není připravená na to, co ji očekává v jeho další polovině. Důvodem je podle Junga fakt, že sice máme školy pro mladé, ale nikoli pro čtyřicetileté, které by je vychovávaly k úkolům druhé poloviny života. Odpradávná bylo takovými školami náboženství, protože připravovalo na tajemství druhé

poloviny lidského bytí. Ani dnes nemůže Jung nabídnout lidem středního věku školu jinou, protože ta nás poučí o umírání tak, že nás provede přes sebezprosazování ve světě do oblasti, kde se člověk teprve stává člověkem.

Podle Junga může člověk rozvinout své ipsum jen tak, že v sobě zakouší to, co je Božské. Ideu Boha v nás vyjadřují slova svatého Pavla: *už nežiji já, ale žije ve mně Kristus* (Gal 2,20) – ta Jungovi vyjadřují zkušenost člověka, který našel sám sebe. Ve středním věku záleží na tom, že člověk přestane preferovat své úzce zaměřené ego, a svěří se Bohu. Kdo se zdráhá odevzdat Bohu, nedosáhne nikdy své plnosti, a proto nakonec ani nenalezne své duševní zdraví. Proto je ve druhé polovině života pro mnohé hlavním problémem problém náboženský. Jung říká: *Mezi všemi mými pacienty po polovině života, to znamená po pětadvaceti letech, není jediný, jehož základní problém by nebyl problém náboženského rázu. Ano, každý onemocní nakonec tím, že ztratí to, co dávala po všechny věky svým věřícím živá náboženství. Nikdo se skutečně neuzdraví, dokud nezíská znovu svou náboženskou orientaci, která nemá nic společného s vyznáním nebo příslušností k církvi.*

Úkolem druhé poloviny života je duchovní obrození, přenechání sebe samého Bohu, aby nás proměnil; jde o úkol plný nebezpečí, ale též plný příslibů. Toto obrození od nás nevyžaduje ani tak psychologické znalosti jako spíše to, co označujeme jako zbožnost; připravenost obrátit se do nitra, abychom naslouchali Bohu, který je v nás.

Anselm Grün – V půli cesty